

7/28628

T.C.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610- 3821
Konu : Soru Önergesi

20.09.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) 31.07.2013 tarihli ve 43452547-120.00-7/28628-230364 sayılı yazı,
b) 06.08.2013 tarihli ve 31853594-610-2-5344-4550 sayılı yazı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazı ile Başbakanlığa gönderilen ve İlgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan Balıkesir Milletvekili Namık HAVUTÇA'ya ait 7/28628 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1 - Görüş 7/28628 (3 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:**Namık HAVUTÇA**
Balıkesir Milletvekili
:7/28628

Esas No

Türkiye 1984 yılından beri çeltik ve pirinç ithalatçısı bir ülkedir. Üretim şu an için arzı karşılamadığı gibi pirinçte dışa bağımlılık söz konusudur. Bilimsel, gerçekçi, akılcı ve üreticiyi koruyucu politikalarla Türkiye ihracatçı olabilecek bir potansiyele sahiptir. Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü verilerine göre, 2009 yılında 97.000 hektar çeltik ekim alanı 2012 yılında 120.000 hektar alana çıkmış, buna karşılık aynı yıllar itibariyle 750.000 ton olan çeltik üretimi 880.000 ton olarak gerçekleşmiştir. 2011 - 2012 yılları arasında çeltik üretim alanı 20.000 hektar artmasına karşın aynı yıllarda üretim 20.000 ton düşmüştür. Türkiye’de girdi maliyetleri çok yüksek olmasına rağmen çeltik üreticisi adeta yoktan var ederek ülkenin pirinç ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır. Toprak Mahsulleri Ofisi verilerine göre Türkiye’de pirinç tüketimi 2012 yılında 600.000 ton civarındadır.

Son yıllarda Türkiye’nin çeltik üretimi artmış olsa da pirinç tüketiminde düşüş gözlenmektedir. Pirincin hammaddesi olan çeltikte KDV oranı %1 ve mamul olarak satılan pirinçte ise %8 olarak uygulanmaktadır. Ayrıca çeltik işlenmesinden çıkan yan ürünlerde, çeltik kabuğunda %18 ve çeltik kepeğinde %8 KDV uygulanmaktadır.

Bilindiği gibi beyaz et sektöründe Hükümetinizin KDV oranlarındaki uygulamalar nedeniyle iflaslar yaşanmış, ortaya çıkan kriz nedeniyle işsizler ordusuna yeni işsizler eklenmiştir. Aynı şekilde, çeltik üreticilerimizin emeği ve alın teri ile elde ettiği çeltikte değişik KDV oranları uygulanması, nohut, bulgur, fasulye gibi ürünlerde %8’den %1’e inen KDV oranlarının pirinçte uygulanmıyor olması, kayıt dışılığı artırmakta, üretici ve tüketiciyi de mağdur etmektedir. Bu bilgiler ışığında;

SORU 1) Çeltik üreticilerinin de talebi olan pirinçteki %8’lik KDV oranını %1’e düşürecek misiniz?

SORU 2) Çeltiğin KDV’si %1, pirincin KDV’si %8, çeltiğin kabuğunun KDV’si ise %18 olmasını hangi bilimsel verilere, hangi ekonomi ve tarım politikalarına dayandırılıyorsunuz?

SORU 3) KDV oranlarındaki farklılıklar nedeniyle yaşanan kayıt dışı rakamlarını tespit ettiniz mi? Ne kadar bir kayıt dışılık söz konusudur?

SORU 4) Bu uygulamanız kayıt dışı ekonomiyi kayıt altına almak vaadi veren hükümetinizin politikaları ile çelişmiyor mu?

SORU 5) Türkiye’nin pirinç ithalatına bağımlı bir ülke olmasını önleyecek hangi politikaları uygulamaya koymaya hazırlanıyorsunuz?

SORU 6) Üreticinin, mazot, tohum, sulama, ilaç, gübre ve elektrik gibi girdi maliyetlerinin azaltılması için hangi çalışmaları yaptınız? Girdi maliyetlerini düşürebilecek misiniz?

CEVAP 1-2-3-4-5-6) Bakanlığımızca çeltik ilk kez 2005 yılında prim desteği kapsamına alınmıştır. Prim desteğinin yanında çeltik üreticilerine, mazot, kimyevi gübre, sertifikalı tohumluk ve organik tarım destekleri verilmekte ve bu destekler ile üretim maliyetlerine katkı sağlanmaktadır. Bu kapsamda 2013 yılında 2012 yılı çeltik ürünü için; 10 Kr/kg prim desteği, 4,3 TL/da mazot, 5,5 TL/da gübre, 2,5 TL/da toprak analizi, 8 TL/da yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteği, 0,25 TL/kg yurt içi sertifikalı tohum üretim desteği ve 10 TL/da organik tarım desteği verilmektedir.

2009 yılında Bakanlığımızca oluşturulan “Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli” kapsamında ilk olarak fark (prim) ödemesi verilen çeltiğinde içinde yer aldığı 17 ürünün yetiyeceği

(Handwritten signature)

uygun havzalar belirlenmiş ve 2010 yılından itibaren prim destekleri “Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli”ne göre uygulanmaktadır.

Sağlanan destekler ve yürütülen çalışmalar neticesinde çeltik üretimi önemli oranda artmıştır. TÜİK verilerine göre 2002-2013 (I. Tahmin) döneminde çeltik üretimimiz %150 artarak, 360 Bin Tondan 900 Bin tona yükselmiştir. Üretimde sağlanan artışla ülkemiz pirinç ihtiyacının önemli bir kısmını yerli üretimle karşılar hale gelmiştir. TÜİK verilerinde göre pirinçte yeterlilik oranı 2001-2002 döneminde %41 iken, 2011-2012 döneminde %73’e yükselmiştir.

Konuyla ilgili olarak Maliye Bakanlığı’ndan alınan bilgiye göre;

Katma değer vergisi oranları, 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu’nun 28 nci maddesinin Bakanlar Kuruluna verdiği yetkiye dayanarak yayımlanan 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki I sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için %1, II sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için %8, bu listelerde yer almayan teslim ve hizmetler için %18 olarak tespit edilmiştir.

Buna göre, I sayılı listede yer alan çeltiğin toptan tesliminde %1, perakende tesliminde %8 oranında; II sayılı listede yer alan pirinç ile pirinçten elde edilen pirinç unu ve pirinç irmiğinde %8 oranında; çeltiğin işlenmesi sonucu çıkan yan ürünlerde ve çeltik kabuğunda ise %18 oranında katma değer vergisi uygulanmaktadır.

Öte yandan Gelir İdaresi Başkanlığı, 5345 sayılı Kanunla belirlenen görevleri çerçevesinde vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi konusunda gerekli tedbirleri almakta, kayıtdışı ekonomiyle mücadele kapsamında vergi mevzuatında yer alan hükümleri uygulamakta ve yürütülen mücadelenin daha etkin sürdürülebilmesi bakımından yıllık programlarda belirtilen esaslara uygun olarak diğer kurum/kuruluşlarla da koordineli olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu çerçevede, Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı (2011-2013) kapsamında kayıt dışılığın boyutunu ölçmeye yönelik olarak çalışmalar başlatılmıştır.

Konuyla ilgili olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’ndan alınan bilgiye göre;

Ülkemizde, 2002 yılında 200 kWh’lık elektrik tüketimi bedelinin asgari ücret içindeki payı %20,2 iken 2012 yılında bu değer %9,6’ya düşmüştür. Başka bir ifadeyle, asgari ücret alan bir vatandaşımız 2002 yılında gelirinin, %20,2’sini elektrik faturası olarak ödemekteyken 2012 yılında %9,6’sını elektrik faturası olarak ödemektedir. 2002 yılından itibaren vatandaşımızın geliri içinde enerji faturası olarak ödediği miktar önemli ölçüde azalmış olup enerji faturası miktarının daha da azaltılması için enerji ve kalkınma politikalarımız doğrultusunda çalışmalar sürdürülmektedir. Ülkemiz AB ülkeleri içerisinde elektriği en ucuz kullanan 4. ülke konumundadır.

Bununla birlikte, enerji maliyetlerinin azaltılması için; dışa bağımlılığın azaltılarak yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın elektrik enerjisi üretiminde payının artırılması, yeni teknolojilerin hayata geçirilmesi ve verimliliğin artırılması başlıca hedeflerimiz arasında yer almaktadır. 18 Mayıs 2009 tarihinde Yüksek Planlama Kurulu tarafından kabul edilmiş olan, Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesi’nde 2023 yılına kadar; yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik üretimindeki payının en az %30 olması hedeflenmiştir. 2023 yılına kadar, teknik ve ekonomik olarak değerlendirilebilecek hidrolik potansiyelin tamamının elektrik üretiminde kullanılarak ekonomiye kazandırılması, rüzgâr kurulu gücünün 20.000 MW mertebesine çıkarılması ve Jeotermal kurulu gücünün günümüz itibarı ile elektrik enerjisi üretimine uygun

olarak belirtilen potansiyelimiz olan 600 MW'a çıkarılması ve nükleer elektrik enerjisi üretimi içerisindeki payının 2020 yılına kadar en az %5 seviyesine ulaşması hedeflenmiştir. Ayrıca, güneş enerjisinden elektrik üretimi uygulamalarının yaygınlaşmasını ve ülkenin güneş enerjisi potansiyelinin azami ölçüde değerlendirilmesini sağlamak da hedeflerimiz arasında yer almaktadır.

2010-2014 Stratejik Planında; enerji talebinin karşılanmasına ilişkin uzun vadeli plan çalışmalarında, 2023 yılında yerli kaynaklarımızın (kömür ve hidrolik) tamamının, yenilenebilir enerji kaynaklarının ise azami ölçüde kullanılması ve enerji arzında çeşitlendirmenin artırılması hedeflenmiştir. "Yenilenebilir enerji kaynaklarının enerji arzı içindeki payını arttırmak" amacı çerçevesinde, yapımına başlanan 5000 MW'lık hidroelektrik santrallerin 2013 yılı sonuna kadar tamamlanmasının sağlanması, 2015 yılına kadar rüzgâr enerjisi kurulu gücünün 10.000 MW'a ve jeotermal enerjisi kurulu gücünün 300 MW'a çıkarılması hedefleri yer almaktadır.

Ayrıca, enerji arz güvenliğinin sağlanmasına ve elektriğin düşük maliyetlerle tüketicilere sunulmasına ilişkin gerekli tedbirler alınmaktadır.

Konuyla ilgili olarak Orman ve Su İşleri Bakanlığı'ndan alınan bilgiye göre;

Sulama tesislerinin işletme, bakım ve yönetim sorumluluğu devlet işletmeciliği şeklinde DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilmekte veya 6200 sayılı Kanunun 2 (k) maddesi uyarınca çeşitli kurum ve kuruluşlara devredilmektedir. DSİ Genel Müdürlüğünce işletmeye açılan sulama alanının %96'sı bu kapsamda devredilmiş olup, bunun da %91'lik önemli bir bölümünün işletme ve bakım hizmetleri sulama birliklerince yerine getirilmektedir.

Birliklerce işletilen sulama tesislerinde uygulanan ücretlerin belirlenmesi işlemleri 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu ve ana statü hükümleri uyarınca birlik meclislerinin yetki alanında bulunmaktadır. Birlikler uyguladıkları sulama suyu ücret tarifeleriyle, üstlendikleri hizmetleri yerine getirebilmek, işletme, bakım ve yönetimle ilgili her türlü gideri karşılamak için ekonomik kaynak oluşturmak durumundadır.

Sulama tesislerinin fiziki yönden kötüye gidişlerini önlemek, sulama birliklerinin mâlî yönden yeterli durumda olmalarını sağlamak ve işletme, bakım işlerinin Kurum standartlarında yerine getirilmesini temin gibi maksatlarla çıkarılmış olan 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun 6. maddesinin 15. fıkra (ı) bendinde, *sulama birliği meclisince su kullanım hizmet bedelinin Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan yılı sulama tesisleri işletme ve bakım ücret tarifelerinde dekar başına tespit edilen en düşük ücret tarifesinden aşağı olmamak üzere belirleneceği* hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda 21.12.2012 tarihli ve 28504 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2012/4005 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren 2013 Yılı Su Kullanım Hizmet Bedeli Tarifeleri'nde, gelen talepler sebebiyle, 25.06.2013 tarihli ve 28688 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2013/4885 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değişiklik yapılmıştır.

Yeni düzenleme ile sulamaların grupları yeniden belirlenmiş ve eşik sulama ücretlerinde ürün çeşitlerine göre; %40 ile %60 arasında değişen oranlarda indirim gerçekleştirilmiştir.

J *~*